

**СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ ФОРМИРАНЕ РЕШЕЊЕМ ДИРЕКТОРА
ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА ВОЈВОДИНЕ
(број Решења: 939 од 21. 08. 2018. године)**

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *МАТЕМАТИКА az általános iskola ötödik osztálya számára* на мађарском језику, аутора Јасне Благојевић, Александре Росић и Синише Јешић, Герундијум, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник превод уџбеника *МЕТЕМАТИКА за пети разред основне школе* истих аутора, одштампаног на српском језику, издавача Герундијум, Београд којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу решењем број: 650-02-00160/2018-07 од 27. 04. 2018. године.

Уџбеник је подељена садржински на девет делова: *Természetes számok és az oszthatóság – első rész, Mértani alapfogalmak, Természetes számok és az oszthatóság – második rész, Törték – első rész, Szögek, Törték – második rész, Tengelyes tükrözés, Törték – harmadik rész* и на крају уџбеника се налази: *A feladatok megoldásai*.

Утврђено је да је уџбеник штампан са непромењеним садржајем, а измењен је у складу са чланом 40. став 1. и став 2. Закона о уџбеницима („Сл. гласник РС” број 27/2018) и да исти не подлеже поновном одобравању.

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан. Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- У одељку Предговор, на 3. страни, потребно је ставити у курзив делове текста, као у уџбенику на српском језику, а то се односи на следеће речи: *центру математичког блага – kincstár kellős közepébe; благу – kincs*.
- На страни 8, у уоквиреним деловима текста саобразно уџбенику на српском језику потребно је болдовати назначене појмове.
- На страни 10, графички приказ календара је на српском језику, стога је потребно исти превести на мађарски језик.
- На страни 9, код 4. задатка, опис би требало да стоји у множини, из разлога што је понуђено више одговара.
- На страни 12, прва реченица другог пасуса у тексту урамљеном зеленом бојом, требало би да гласи на следећи начин: *Az $A \subset B$ jelölés olvasata: Az A halmaz részhalmaza a B halmaznak уместо : Az $A \subset B$ jelölés olvasta: A halmaz részhalmaza a B halmaznak.*
- На страни 12, у тексту урамљеном зеленом бојом, саобразно тексту на српском језику, потребно је болдовати кључне појмове.

- На страни 13, у тексту урамљеном жутом бојом, дефиницију: *A $2 \cdot n$ kifejezésben kihagyhatjuk a szorzás jelét (\cdot), és csak $2n$ -ként írjuk* требало би написати на следећи начин: *A $2 \cdot n$ kifejezésben kihagyhatjuk a szorzás jelét (\cdot), és írhatjuk $2n$ -ként.*
- На страни 14, код 24. задатка, у опису под с) уместо реч *páratlan* требало би писати *páros*.
- На страни 19, код 37. задатка, у опису под прве тачке уместо речи *páratlan* требало би писати *páros*.
- На страни 23, у другом урамљеном тексту, у последњој реченици: *Az N és az N_0 halmaz zárt az összeadásra nézve* уместо реч *összeadásra* требало би писати *szorzásra*.
- На страни 23, у жуто урамљеном тексту, болдовати реч *tételeknek*.
- На 29. страни, у првом урамљеном тексту дефиницију уместо: *A halmaz, melyből a változó mennyiség veszi az értékeit, a változó értelmezési tartománya* требало би написати: *A halmazt, melyből a változó mennyiség veszi az értékeit, a **változó értelmezési tartományának** nevezzük.*
- На 29. страни, у тексту испод слике математичара Георга Кантора, променљива **e** би требало да буде болдовано и у курзиву.
- На страни 30, у четвртом урамљеном тексту и на страни 31. у првом урамљеном тексту, непотребна је реч: *csak*.
- На страни 32, дефиницију: *Az algoritmus grafikus ábrázolása, amely tartalmazza a feladat részeit, és fel van tüntetve az algoritmus által előírt sorrend, valamint a megoldáshoz alkalmazott eljárások, az **algoritmus folyamatábrája*** требало би написати на следећи начин: *Az algoritmus grafikus ábrázolását, amely tartalmazza a feladat részeit, és amelyben fel van tüntetve az algoritmus által előírt sorrend, valamint a megoldáshoz alkalmazott eljárások, az **algoritmus folyamatábrájának** nevezzük.*
- На страни 33, у опису код 11. задатка после речи *melyik* недостаје реч: *nem*.
- На страни 35, код 72. задатка, под друге тачке, знак пређених километара **s** и на 36. страни дужине **a** и **b** потребно је ставити у курзиву.
- На страни 38, дефиниције уместо: *Az az egyenlőség, amelyben változó mennyiség is van, egy **egyenlet**. A változónak az az értéke, amellyel a változót helyettesítve igaz egyenlőséget kapunk, az **egyenlet megoldása*** би требало написати на следећи начин: *Azt az egyenlőséget, amelyben változó mennyiség is van, **egyenletnek** nevezzük. A változónak azt az értékét, amellyel a változót helyettesítve igaz egyenlőséget kapunk, az **egyenlet megoldásának** nevezzük.*
- На страни 42, дефиниција у другом урамљеном тексту требало би да гласи: *Azt az egyenlőtlenséget, amely változót is tartalmaz, ismeretlenes egyenlőtlenségnek nevezzük* уместо *Ha az egyenlőtlenség változót is tartalmaz, akkor ismeretlenes egyenlőtlenségnek nevezzük.*
- На 51. страни, код 1. задатка уместо: *Vegyünk fel* би требало писати: *Rajzolj.*
- На 54. страни, у првој реченици испод наслова *A háromszög* непотребна је реч: *egy*.
- На 55. страни, код 13. примера, на крају реченице недостаје тачка.
- На страни 55, код 3. задатка, ако ученици добијају задатак да у празно поље упишу знакове **i** или **h**, онда и код решења на 185. страни, уместо знакова **T** и **⊥** би

требало писати *i* odnosno *h*. Код овог задатка у опису под ц) права *p* потребно је ставити у курсиву.

- На 58. страни, дефиниција: *A körvonal két pontja által meghatározott része a körív* требало би да гласи на следећи начин: *A körvonal két pontja által meghatározott rész a körív.*
- На 58. страни код прве слике реч *sugár* потребно је писати испод линије *r*. Код друге слике уместо K_b (који се налази спољашњој области \square) потребно је писати K_k .
- На страни 58, у у другом урамљеном тексту потребно је болдовати реч *sugara*.
- На страни 63, у тексту урамљеном зеленом бојом у првом пасусу између речи *képe párhozamosak* потребно је уврстити „*a b*“, са напоменом да је слово *b* у курсиву.
- На страни 63, у тексту урамљеном зеленом бојом у трећем пасусу, праву *a* потребно је писати у курсиву.
- На страни 64, код 3. задатка, ако се слова *M*, *I* и *O* користе за означавање школе, биоскопа и куће, онда је и код решења потребно користити иста слова.
- На страни 66, код 30. примера, опис под треће тачке требало би да гласи на следећи начин: *a C pont legyen a \vec{c} vektor kezdőpontja, a végpontja pedig az a pont, amely a C-től vízszintesen jobbra, öt besosztásnyira található* уместо *a C pont legyen a \vec{c} vektor kezdőpontja, a végpontja pedig az a pont, amelybe a C-től vízszintesen jobbra, öt besosztásnyira elmozdulással érünk.*
- На страни 67, код 32. примера, у опису под *b*) испред $ABC\Delta$ уместо слова *a* потребно је писати члан *az*.
- На страни 67, код 33. примера испред страница *BC* и *CD* би требало ставити *a* а не *az*, испред страница *AD* и *AB* би требало ставити *az* а не *a*, испред вектора \vec{DC} и \vec{CB} требало би ставити *a*, а не *az*.
- На страни 69, код 5. примера у витичастим заградама се налазе бројеви који при дељењу са 4 дају остатак 1,2 или 3. На првим местима се налазе бројеви 1, 2 и 3 који нису дељиви са 4.
- На страни 70, код 10. примера, на страни 71, код 13. и 14. примера, на страни 74, код 22. примера и на страни 90. код 13. примера, испред знака *X* потребно је писати реч *illetve* уместо реч: *és*.
- На страни 70, питање испод наслова *A különbség oszthatósága* требало би написати на следећи начин: *Hogyan függ össze a különbség, a kisebbítendő és a kivonandó oszthatósága ugyanazzal a számmal? umesto Hogyan függ össze a különbség oszthatósága és a kisebbítendő meg a kivonandó oszthatósága ugyanazzal a számmal?*
- На 71. страни, код 4. задатка, ако у опису траже скупове O_{18} и T_{18} одн. O_{50} и T_{50} , онда и код решења на 185 strani, требало би писати скупове O_{18} и T_{18} одн. O_{50} и T_{50} уместо скупове D_{18} и S_{18} одн. D_{50} и S_{50} .
- На 71. страни, код 6. задатка дељеник *a* потребно је ставити у курсиву.
- На 75. страни, у првој реченици у тексту урамљеном зеленом бојом, после броја \overline{abc} непотребна је тачка.
- На страни 80, код 4. задатка, nedostaje pitanje: *Hány osztója van a $24 \cdot 36$ számnak?*
- На страни 82, у зеленим тачкицама урамљеном тексту, наслов књиге *Elemek hetedik könyvében* потребно је ставити у курсиву.

- На страни 90, код 2. задатка под а) уместо $\frac{5}{2}$ потребно је заокружити $\frac{2}{3}$.
- На страни 91, у тексту урамљеним сивом бојом, дефиницију би требало написати на следећи начин: *Ha az osztandót és az osztót is ugyanazzal a számmal szorozzuk, a hányados nem változik* уместо *Ha az osztandót is, az osztót is ugyanazzal a számmal szorozzuk, a hányados nem változik*
- На страни 92, у тексту урамљеним сивом бојом, дефиницију би требало написати на следећи начин: *Ha az osztandót és az osztót is ugyanazzal a számmal osztjuk, a hányados nem változik* уместо *Ha az osztandót is, az osztót is ugyanazzal a számmal elosztjuk, a hányados nem változik*
- На 93. страни, у другом урамљеном тексту дефиниција би требала да гласи на : *Törteket mindig egyenlő számlálóra lehet hozni úgy, hogy a közös számláló az adott törtek számlálóinak legkisebb közös többszöröse* уместо *Törteket mindig egyenlő nevezőre lehet hozni úgy, hogy a közös nevező az adott törtek nevezőinek legkisebb közös többszöröse.*
- На страни 94, код 7. задатка, правилно написати реч: *amelyek*
- На 95. страни, у првом пасусу у броју 3,2 после зареза непотребан је размак.
- На 95. страни, испод наслова *Tizedes törtek*, дефиниција би требало да гласи на следећи начин: *Azokat a törteket, amelyeket úgy írhatunk fel, hogy az egész részeket a törtrészekről vesszővel választjuk el, tizedes számoknak nevezzük* уместо *Azok a törtek, amelyeket úgy írhatunk fel, hogy az egész részeket a törtrészekről vesszővel választjuk el, tizedes számok.*
- На 96. страни, у тексту урамљеном жутом бојом непотребан је реч: *van.*
- *Na strani 100, kod 7. zadatka, u opisu nedostaje sledeća rečenica: Írd le ezeket a törteket tizedes szám alakjában, a megfelelő jeleket alkalmazva.*
- На страни 104, у текстовима урамљеном сивом бојом испред *második körben* потребно је писати члан *a*.
- На страни 107, у задатку бр. 10, постоји могућност замене личног имена Милан у неко мађарско мушко име.
- На страни 110, у петом пасусу, у другом реду уместо тачке А требало би писати тачке С.
- На страни 110, у првом тексту урамљеном наранџастом бојом уподобити текст са примером на српском језику и болдовати наведене појмове.
- На 115. страни, у тексту урамљеном зеленом бојом, у првој реченици испред потребно је писати члан *a* уместо члана *az*.
- На страни 115, последња дефиниција би требало да гласи на следећи начин: *Ha két szög egyenlő, akkor vagy mind a kettő konvex, vagy egyik sem konvex* уместо *Ha két szög egyenlő, akkor mind a kettő konvex, vagy mind a kettő nem konvex.*
- На страни 118, код 5. задатка, у другој реченици испред реч *meg* непотребан је члан *az*.
- На страни 119, код 11. примера, после угла непотребна је тачка.
- На страни 120, код 4. задатка, питање би требало да гласи на следећи начин: *Melyik szöggel egyenlő az és szögek összege* уместо *Melyik szöggel egyenlő az és*

- На страни 125, у првој реченици непотребна је реч: *is*.
- На 128. страни, у реченици изнад наслова *Párhuzamos egyenesek távolsága*, недостаје знак за праву *a*.
- На 134. страни, у другој реченици после зареза недостаје реч: *hogy*.
- На 137. страни, испод наслова *Egyenlő nevezőjű törték kivonása*, на крају прве реченице недостаје реч: *ki*.
- На 139. страни, код 12. примера у плавом писаној реченици уместо речи: *meg* потребно је писади реч: *pedig*.
- На 149. страни, на почетку примера 38, недостаје реч: *Mennyi*.
- На страни 154, код 56. примера, непрецизно су нацртане цртице за скраћивање раломачких бројева, те их је потребно прецизно приказати. *Na 154. strani, kod primera i na 156. strani, kod 56. primera crvene i plave crtice se ne nalaze na dobrom mestu.*
- На 172. страни, у трећој вежби, на крају задатка ставити тачку.
- На 174. страни, у 28 примеру, у првој реченици реч *az* мењамо словом *a*.
- На 177, страни, на крају реченице код решења 4. задатка, недостаје реч: *található*.
- На страни 179, у првом тексту урамљеном љубичастом бојом потребно је болдовати реч *számítani*.
- На страни 182, у тексту урамљеном љубичастом бојом потребно је болдовати реч *kördiagram*.
- На 183. страни, на приказаној карти истим фонтом исписати називе градова, а уместо Београд написати *Belgrád*.
- На 190. страни исказани тираж ускладити са реалном цифром.

Показатељ 2 – Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Стил је прецизан, без неразумљивих елемената.

Показатељ 4 – Страни изрази се користе само када је то неопходно – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Показатељ 5 – Језик којим је Уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу.